

УДК 655

КВАЛІЛОГІЧНІ ВИМОГИ ДО ПІДРУЧНИКІВ НУШ В АСПЕКТІ ОНОВЛЕНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

М. Р. Стахів

Українська академія друкарства,
вул. Під Голоском, 19, Львів, 79020, Україна

Розглянуто проблему оцінки якості навчальних видань нового покоління. Акцентовано на необхідності авторитетної експертизи підручників, результати якої враховуватимуться при створенні навчальних видань та носитимуть обов'язковий характер. Встановлено, що наявний рівень експертизи дає змогу усувати недоліки формально, нічого системно не змінюючи, практично не реагувати на виявлені недоліки. Проаналізовано юридичний аспект проблеми, зокрема ті можливості, які вдосконалення законодавства відкриває для української освіти. Зосереджено увагу на змінах, запропонованих законопроектом, та на їхній ролі для поліпшення якості навчальних видань. Вказано на роль громадськості при формуванні запитів на зміни. Окреслено виклики, перед якими опинилося сьогодні видання підручників, а саме: брак фінансування, проблема проведення конкурсу для навчальних видань, навантаження на друкарні, брак поліграфічних потужностей для задоволення попиту держави в теперішніх умовах.

Ключові слова: НУШ, підручники, експертиза підручників, шкільний підручник, якість навчальної літератури.

Постановка проблеми. Незадовільна якість шкільних підручників - одна з тих проблем освіти, що постійно привертає увагу громадськості й стає предметом бурхливого обговорення в масмедіа. Матеріали обговорення поширюються, часом навіть вірусно. Суспільство не байдуже до проблеми, адже від якості навчальних видань залежить якість знань учнів, їхнє розуміння навколишнього світу.

Для того, щоб до школи потрапляли видання належного змістового наповнення, Міністерство освіти і науки має ухвалені процедури експертиз, серед яких й перевірка видань на відповідність програмі, й андитискримінаційна експертиза (проводиться з 2017 року). Передбачено також інші процедури. Попри те, що кожного року в пошуку ефективної моделі в них вносяться певні зміни, кількість нарікань на невідповідну якість видань не зменшується: помилки, псевдонаукові твердження, дискримінаційні зображення чи тексти все одно потрапляють на сторінки книг. Суспільні дискусії, які виникають у зацікавлених середовищах, не мають сталого ефекту, адже у підсумку не приводять до рішень, яким чином можна повпливати на всіх причетних до творення видань, щоб усунути помилки. Тож проблеми, яких ми торкаємося в пропонованій публікації, є актуальними і важливими для аналізу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Укладання навчальних програм, створення методичних рекомендацій щодо підготовки навчальних видань для школярів, зокрема підручників, постійно перебувають у полі зору дослідників як і в Україні так і за кордоном, попри різні системи освіти, підходи до навчання. Роль підручників та оцінка їхньої якості є об'єктом сталого наукового інтересу. Дослідники оцінюють місце підручників у освітньому процесі (J. Stará, M. Chvál, K. Starý [6]), порівнюють видання з одних і тих самих дисциплін, підготовлених і випущених в різних країнах (Ü. Kul, E. Sevimli., Z. Aksu, [3] T. Blanco, V. González-Roel, J. Manuel [1]), порівнюють варіанти культурної репрезентації у навчальних виданнях, призначених для мультикультурних шкіл (K. Saemee, S. Nompian, S.[5]). Дослідники приділяють багато уваги питанню синергії двох явищ: якісно зробленого підручника та вчителя, здатного максимально ефективно ним скористатися (M. Hofman-Bergholm [2]). Аналізуються також аспекти гендерної репрезентації у навчальних виданнях (R. Osad'an, M. Beležová, L. Szentesiová [4]).

У полі зору науковців перебувають й законодавчі аспекти функціонування освітньої сфери. Саме у законах визначаються основні принципи, на які опираються творці навчальних програм, центри перевірки освіти. Чітко та зрозуміло вбудоване законодавче поле здатне убезпечити від появи неякісного продукту, дає змогу запобігати зловживанням. Так, українських дослідників цікавлять загальні питання, пов'язані з українськими підручниками, так і конкретні проблеми, які виникають на різних етапах їхнього створення. Наприклад, З. М. Сельменська, Н. В. Занько, Л. Я. Маїк [14] зосереджуються на проблемі створення шкільного підручника у контексті відповідності загальним технічним вимогам до навчальних видань із врахуванням класифікації навчальних видань залежно від вікової категорії читача, характеру інформації, навчальних дисциплін. Автори зазначеної публікації стверджують, що система оцінювання якості шкільних підручників для молодших школярів недосконала щодо критеріїв оцінювання таких аспектів, як поліграфічне виконання, зміст підручників та їхній дизайн. Дослідниця Е. І. Огар розглядає проблему якості навчальних видань у контексті якості сучасної дитячої літератури [11], зосереджується на особливостях сприйняття інформації недорослим реципієнтом [12]. Н. В. Зелінська, Г. Б. Листвак та А. С. Омельчук [9] обстоюють думку про те, що шкільний підручник не повинен обмежуватися виконанням конкретних пізнавальних завдань, він має бути носієм високої видавничої культури, і на конкретних прикладах показують, як ця вимога, на жаль, часто порушується.

У своїх публікаціях ми також порушували проблему якості підручників, підготовлених в рамках НУШ, а також якості експертиз, через які вони проходять. Так, ми аналізували й узагальнювали загальні проблеми підготовки електронних навчальних видань та їхньої оцінки на ринку [16], акцентували на тих чи інших аспектах питання, зокрема на оцінці контенту рекламного змісту [12], на особливостях оформлення видань певних дисциплін [15]. У пропонованій статті ми робимо спробу оцінити проблему в аспекті сучасного законодавства

Мета статті – визначити й схарактеризувати вимоги до якості українських підручників для НУШ з урахуванням оновленого Закону «Про освіту», здатними суттєво підвищити загальний рівень навчального книговидання.

Виклад основного матеріалу дослідження. До нормативно-правових актів, що регулюють сферу освіти та підручникотворення, належать Закони України «Про освіту»[8], «Про повну загальну середню освіту», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні». Проте вони є недосконалими, мають чимало «сірих» зон, недоліків, на виправлення спрямовані зміни до Закону «Про освіту», прийняті Верховною Радою 14 грудня 2021 року. Як зазначають автори законопроекту в пояснювальній записці, «його прийняття не призведе до збільшення видатків з державного та місцевих бюджетів», адже експертизу і так здійснюють, просто з його прийняттям її роль стане вагомішою а висновки реально впливатимуть на якість навчальних видань [13]. Апеляція до того, що впровадження запропонованих змін не викличе необхідності збільшення фінансування є доволі вагомою, адже фінансування у царині освіти залишається болючим питанням.

Закон «Про освіту» разом із внесеними змінами врегулює ті питання, які доволі довго були «каменем спотикання». Зокрема він встановлює перелік повноважень Центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки, в тому числі щодо забезпечення якості навчальної літератури, визначає, що академічний плагіат, фальсифікація та фабрикація, дискримінаційні висловлювання неприпустимі у навчальній літературі [8]. Законопроект робить обов'язковою експертизу навчальної літератури, яку виготовляють за держбюджетні кошти, та критерії, за якими навчальні видання мають оцінювати, наголошує на обов'язковості її висновків. Серйозним кроком уперед є те, що він надає право ініціювати експертизу навчальної літератури. Внесені зміни дають право вимагати експертизи не лише проєктів нових видань, які готуються до друку та мають походити на конкурсній основі за замовчуванням та обиратися як експертним та вчительським середовищем, а й тих видань, що вже пройшли конкурси в минулому та використовуються у навчальному процесі. Це дасть змогу громадянам, зацікавленим особам та професійним середовищам ініціювати подібні експертизи, виявляти проблемні видання та усувати з навчального процесу ті із них, які своїм змістом шкодитимуть учням.

Законопроект «Про внесення змін до закону України «Про освіту»[13] передбачає вдосконалення науково-методичного забезпечення освіти та якості навчальної літератури». До нього внесено окреме визначення поняття «навчальна література» – це електронні та паперові видання, створені для забезпечення освітнього процесу та містять наукову, навчальну, методичну та/або практичну інформацію, спрямовану на досягнення здобувачами освіти визначених результатів навчання. Таким чином у законі зафіксовано роль електронних навчальних видань та поставлено їх на один рівень із друкowanими підручниками.

Вагомими є й зміни у повноваженнях центрального органу державної влади у сфері освіти і науки. Тепер вони окреслені ще чіткіше: окрім затвердження стандартів освіти та їхнього оприлюднення, він має займатися організацією

розроблення цих стандартів, науковим та методичним забезпеченням освіти, проведенням наукових досліджень, що необхідні для формування та реалізації державної політики у сфері освіти. Закон також покладає на державний орган експертизу навчальної літератури, яка використовується в освітньому процесі, та визначає види навчальної літератури, що підлягають експертизі. Для видавців, укладачів та вчителів, які користуються українськими навчальними виданнями, ця позиція є вельми важливою.

Відповідальність за якість змістовного наповнення навчальної та методичної літератури, виданої за рахунок коштів державного бюджету, та встановлену законодавством відповідність такої літератури санітарно-гігієнічним вимогам до друкованої продукції спільно несуть автор (автори), видавці та/або розробники, центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки та установа, що організує здійснення експертизи навчальної літератури [8].

Серед змін до статті 75 «Наукове і методичне забезпечення освіти» варто виокремити, те що відповідальність за створення та видавання навчальної та методичної літератури, здійснення методичного супроводу їхнього впровадження в освітній процес покладається на «центральный орган виконавчої влади у сфері освіти і науки, Національна академія наук України, національні галузеві академії наук України, органи із забезпечення якості освіти, центральні органи виконавчої влади, яким підпорядковані заклади освіти, академічні, галузеві науково-дослідні інститути, заклади освіти, інші наукові, науково-методичні та методичні установи у взаємодії з відповідними підприємствами, творчими спілками, асоціаціями, товариствами, громадськими об'єднаннями, у тому числі фаховими організаціями (професійними асоціаціями), об'єднаннями роботодавців, незалежними установами оцінювання та забезпечення якості освіти» [8]. Та найвагомішою, на наш погляд, зміною можна вважати чітке означення того, що використання навчальної літератури, яка містить «академічний плагіат, фабрикацію та/або фальсифікацію, [...] а також навчальна література, що містить ознаки дискримінації, крім випадків, коли відповідні матеріали використовуються для ілюстрування чи пояснення явищ дискримінації[13]» не може використовуватися у навчальному процесі. Контроль за дотриманням цих принципів покладено на Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Для того, щоб ефективно допомагати вчителям ефективно навчати учнів, підручники і навчальні посібники мають відповідати кільком важливим принципам, як от: системність, науковість, доступність, віковим та психофізіологічним особливостям здобувачів освіти. Для того, щоб ці видання були якісними та виконували поставлені перед ними завдання, містили актуальні релевантні тексти та ілюстрації, вони мають проходити державну експертизу, а її висновки – носити обов'язковий характер. До тепер їх розглядали як рекомендації. Аби видати навчальну літературу за кошти державного чи місцевих бюджетів, необхідно отримати позитивний висновок експертизи, яка провадиться за кошти державного бюджету. Якщо ж навчальна література видається чи купується за кошти юридичних чи фізичних осіб, то вона може проходити експертизу з ініціативи видавців чи замовників, а також

на підставі звернень. Якщо навчальна література не пройде експертизу, якщо у підручнику чи посібнику виявлять порушення норм й вимог, використовувати її в освітньому процесі буде неможливо.

Висновки експертиз та імена експертів мають бути опубліковані як на сайті центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки, так й в інші доступні споживачам способи. Як і раніше, якщо навчальні та методичні видання створювалися, розроблялися чи купувалися за кошти державного чи місцевого бюджету, вони мають розміщуватися у вільному доступі на ресурсах видавців чи розробників.

У 2021 році друкувалися підручники для 4 та 8 класів, у 2020 році - для 3 та 7 класів, у 2019 році для 2, 6 та 11 класів відповідно. Внаслідок впровадження реформи «Нова українська школа», оновлення програм та Державного стандарту ми маємо нові проєкти підручників, серед яких вчителі мають змогу обирати. Оскільки ці видання друкуються раз на п'ять років, то вносити у них зміни та видавати виправлені версії для державного бюджету дорого. Проте через недосконалість експертиз та подекуди їхню формальність, вчителі змушені наклеювати виправлення вже у готових підручниках [7, 17].

Як зазначалося вище, відповідальними за якість навчальної та методичної літератури, за її змістове наповнення, поліграфічне втілення та дотримання санітарно-гігієнічних вимог несуть не тільки автори, укладачі, видавці чи розробники, а й центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки та установа, що організує здійснення експертизи навчальної літератури. Виходить, усі вони разом відповідають за наявність у підручниках таких типових помилок, як пропагування гендерних стереотипів, нерівномірне розкриття тем, подекуди дилетантський підхід до створення художньо-технічного оформлення, фактичні та граматичні помилки.

На жаль, часом видання не відповідають програмі, держстандарту, принципам компетентнісного навчання. Тексти деяких підручників не відповідають віку дітей, яким вони пропонуються. Застарілим виглядає й дизайн внутрішнього оформлення, верстка шпальт. Ілюстративний матеріал подекуди неуніфікований, виконаний у агресивних кольорах, спотворює дійсність, непрофесійно скомпонований. Для того, щоб підручники відповідали всім заявленим вимогам, потрібно багато часу, грошей та зусиль, тому вже надруковані видання з певними недоліками часом опиняються у руках учнів без суттєвих змін, а вчителям натомість доводиться пояснювати, чому те, що вказано у книжці не є коректним.

Причиною проблем із якістю навчальних видань є системний брак коштів на освітню сферу загалом і друк навчальних видань зокрема. Складно також проводити кілька конкурсів підручників одночасно. Та й видання, що пройшли експертизу нашвидкоруч, рясніють помилками. Окрім того, вчителі втрачають шанс повноцінно ознайомитися з запропонованими виданнями та обрати дійсно найоптимальніший варіант для своїх учнів, замовити видання, отримати його та провадити навчання згідно з програмними вимогами. Також існує проблема із актуальністю викладених знань, що подаються в підручниках, адже попри певну універсальність, вони мають бути актуальними для дітей, що за ними навчаються.

Висновки. Українські законотворці намагаються реагувати на виклики, які стоять перед українською державою загалом та освітою зокрема, нехай повільно, але намагаються впроваджувати зміни у законодавство, щоб майбутні покоління навчалися за якісними виданнями, здатними задовольнити вимоги як змістового наповнення, так і поліграфічного відтворення. Внесені зміни до закону «Про освіту» мають цьому посприяти.

Як зазначалося у статті Е. І. Огар та М. Р. Стахів «Рекламна інформація в підручниках НУШ: дидактичний та юридичний аспекти» [12] саме контроль з боку експертних середовищ дасть змогу ефективно співпрацювати експертним середовищам і зацікавленій громадськості. Саме завдяки змінам до закону з'явиться механізм ефективної взаємодії всім для досягнення спільного результату – якісних навчальних видань для школярів.

Попри всі випробування, які сьогодні переживає українська держава, важливо знати, що з 1 січня 2024 року підручники обов'язково мають пройти апробацію й обертися вчителями на конкурсній основі, як це відбувалося до тепер. Сподіваємося, що це дасть змогу подолати системні помилки у системі відбору підручників.

Через російську агресію проблеми творення українських підручників стали ще очевиднішими. Серед них брак коштів, який намагаються усунути за допомогою міжнародних донорів, конкурсний відбір підручників, який традиційно мав відбуватися ще у березні, недостатня кількість друкарень та зростання цін на папір, що виникло ще до повномасштабного вторгнення, брак працівників, які мали б втілювати проекти з моменту задуму і аж до навчальних процесів. Ми не можемо прогнозувати як ці проблеми будуть вирішені але сподіваємося, що зміни у законодавстві посприяють появі у майбутньому нових якісних та переосмислених видань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Blanco, T., González-Roel, V., & Manuel, J. Mathematics and art in primary education textbooks. In Eleventh Congress of the European Society for Research in Mathematics Education (No. 4). Freudenthal Group; Freudenthal Institute; ERME. 2019.
2. Hofman-Bergholm, M. (2020). High Quality Educated Teachers and High-Quality Textbooks—The Two Pillars of Quality Education. *QUALITY EDUCATION*, 2020, 23.
3. Kul, Ü., Sevimli, E. & Aksu, Z. A comparison of mathematics questions in Turkish and Canadian school textbooks in terms of synthesized taxonomy . *Turkish Journal of Education*, 2018, 7 (3), 136-155.
4. Osad'an, R., Belešová, M., & Szentesiová, L. Sissies, Sportsmen and Moms Standing over Stoves. Gender aspect of readers and mathematics textbooks for primary education in Slovakia. *Foro de Educación*, . 2018, 16(25), 243-261.
5. Saemee, K., & Nomnian, S. Cultural Representations in ELT Textbooks Used in a Multicultural School. *rEFLECTIONS*, 2021, 28(1), 107-120.
6. Stará, J., Chvál, M., & Starý, K. The role of textbooks in primary education. *E-Pedagogium*, 2017, 17(4), 60-69.

7. Закон про вдосконалення підручників: Рада заборонила плагіат та фальсифікації / 24. URL: https://education.24tv.ua/zakon-pro-vdoskonalennya-pidruchnikiv-rada-zaboronila-plagiat_n1819980 (дата звернення 09.04.2022).
8. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення 09.04.2022).
9. Зелінська Н., Листвак Г. Б., Омельчук А. С. Спадок, від якого ми відмовляємося. Поступово... Видавнича культура шкільного підручника: проблеми, що не втрачають актуальності : матеріали Круглого столу. Львів, 2020. 97 с. URL: https://web.archive.org/web/20210602073554id_/http://mk.uad.lviv.ua/storage/uploads/Zelinska_Lystvak_Omelchuk_5-24.pdf (дата звернення 09.04.2022).
10. Комісарова О. «Звичайна практика». Вчителів зобов'язали вклеїти виправлення у підручники з хімії / Суспільне URL: <https://suspilne.media/91282-zvichajna-praktika-vчителiv-zobovazali-vkleuvati-vipravlennja-u-pidrucniki/>(дата звернення 09.05.2022).
11. Огар Е. Дитяча книга в українському соціумі (досвід перехідної доби) : монографія. Львів : Світ, 2012. 320 с.
12. Огар Е. Стахів М. Рекламна інформація в підручниках НУШ: дидактичний та юридичний аспекти / Поліграфія і видавнича справа. 2020. № 2(80). С. 185-195.
13. Проект Закону про внесення змін до закону України «Про освіту» щодо вдосконалення науково-методичного забезпечення освіти та якості навчальної літератури URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71840 (дата звернення 09.04.2022).
14. Сельменська З. М. Занько Н. В., Маїк Л. Я. Аналіз проблеми комплексного оцінювання шкільних підручників / Наукові записки. Львів, 2021, 62 (1). С 52-62. . URL: https://web.archive.org/web/20220309064809id_/http://nz.uad.lviv.ua/static/media/1-62/7.pdf (дата звернення 09.05.2022).
15. Стахів М. Р. Видавання нових ілюстрованих підручників з мистецтва: правові аспекти / Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В.Стефаника. 2018. № 10(26). С. 262-268.
16. Стахів М. Р. Е-підручники для української школи: проблеми підготовки / Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В.Стефаника. 2019. № 11(27). С. 169-180.
17. Школам знову треба заклеювати помилки в підручниках. Для мап без Криму готують наліпки / Нова українська школа URL: <https://nus.org.ua/news/shkolam-znovu-treba-zakleyuvaty-pomylyku-v-pidruchnykh-dlya-map-bez-krynu-gotuyut-nalipky/> (дата звернення 10.03.2022).

REFERENCES

1. Blanco, T., González-Roel, V., & Manuel, J. (2019, February). Mathematics and art in primary education textbooks. In Eleventh Congress of the European Society for Research in Mathematics Education (No. 4). Freudenthal Group; Freudenthal Institute; ERME.2.
2. Hofman-Bergholm, M. (2020). High Quality Educated Teachers and High-Quality Textbooks—The Two Pillars of Quality Education. QUALITY EDUCATION, 23.
3. Kul, Ü. , Sevimli, E. & Aksu, Z. (2018). A comparison of mathematics questions in Turkish and Canadian school textbooks in terms of synthesized taxonomy. Turkish Journal of Education, 7 (3), 136-155.

4. Osad'ian, R., Belešová, M., & Szentesiová, L. (2018). Sissies, Sportsmen and Moms Standing over Stoves. Gender aspect of readers and mathematics textbooks for primary education in Slovakia. *Foro de Educación*, 16(25), 243-261.
5. Saemee, K., & Nomnian, S. (2021). Cultural Representations in ELT Textbooks Used in a Multicultural School. *rEFlections*, 28(1), 107-120.
6. Stará, J., Chvál, M., & Starý, K. (2017). The role of textbooks in primary education. *E-Pedagogium*, 17(4), 60-69.
7. Zakon pro vdoskonalennia pidruchnykiv: Rada zaboronyla plahiat ta falsyfikatsii / 24. URL: https://education.24tv.ua/zakon-pro-vdoskonalennya-pidruchnykiv-rada-zaboronyla-plagiat_n1819980 (data zvernennia 09.04.2022) (in Ukrainian).
8. Zakon Ukrainy «Pro osvitu» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (data zvernennia 09.04.2022) (in Ukrainian).
9. Zelinska, N., Lystvak, H. B., & Omelchuk, A. S. (2020). Spadok, vid yakoho my vidmovliaemosia. Postupovo... Vydavnycha kultura shkilnoho pidruchnyka: problemy, shcho ne vtrachaiut aktualnosti : materialy Kruhloho stolu. Lviv (in Ukrainian). URL: https://web.archive.org/web/20210602073554id_/http://mk.uad.lviv.ua/storage/uploads/Zelinska_Lystvak_Omelchuk_5-24.pdf (data zvernennia 09.04.2022) (in Ukrainian).
10. Komisarova, O. «Zvychajna praktyka». Vchyteliv zoboviazaly vkleity vypravlennia u pidruchnyky z khimii / Suspilne. URL: <https://suspilne.media/91282-zvycajna-praktika-vciteliv-zobovazali-vkleuvati-vipravlenna-u-pidruchniki/> (data zvernennia 09.04.2022).
11. Ohar, E. (2012). Dytiacha knyha v ukrainskomu sotsiumi (dosvid perekhidnoi doby). Lviv : Svit (in Ukrainian).
12. Ohar, E., & Stakhiv, M. (2020). Reklamna informatsiia v pidruchnykakh NUSh: dydaktychnyi ta yurydychnyi aspekty Polihrafiia i vydavnycha sprava. 2020. № 2(80). S. 185-195. (in Ukrainian).
13. Proekt Zakonu pro vnesennia zmin do zakonu Ukrainy «Pro osvitu» shchodo vdoskonalennia naukovo-metodychnoho zabezpechennia osvity ta yakosti navchalnoi literatury. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71840 (data zvernennia 09.04.2022) (in Ukrainian).
14. Selmenska, Z. M., Zanko, N. V., & Maik, L. Ya. (2021). Analiz poblemy kompleksnoho otsiniuvannia shkilnykh pidruchnykiv Naukovi zapysky. Lviv, 62 (1). S 52-62. . URL: https://web.archive.org/web/20220309064809id_/http://nz.uad.lviv.ua/static /media/1-62/7.pdf (data zvernennia 09.04.2022) (in Ukrainian).
15. Stakhiv, M. R. (2018). Vydavannia novykh iliustrovanykh pidruchnykiv z mystetstva: pravovi aspekty Zapysky Lvivskoi natsionalnoi naukovoï biblioteky Ukrainy imeni V. Stefanyka. № 10(26). S. 262-268.
16. Stakhiv, M. R. (2019). E-pidruchnyky dlia ukrainskoï shkoly: problemy pidhotovky Zapysky Lvivskoi natsionalnoi naukovoï biblioteky Ukrainy imeni V.Stefanyka. № 11(27). S. 169-180.
17. Shkolam znovu treba zakleiuvaty pomylky v pidruchnykakh. Dlia map bez Krymu hotuiut nalipky Nova ukrainska shkola. URL: <https://nus.org.ua/news/shkolam-znovu-treba-zakleyuvaty-pomylyky-v-pidruchnykah-dlya-map-bez-krymu-gotyuyut-nalipky/> (data zvernennia 10.03.2022) (in Ukrainian).

doi: 10.32403/0554-4866-2022-1-83-134-142

QUALOLOGICAL REQUIREMENTS FOR NUS TEXTBOOKS IN THE ASPECT OF UPDATED LEGISLATION

M. R. Stakhiv

*Ukrainian Academy of Printing,
19, Pid Holoskom St., Lviv, 79020, Ukraine
stachivmary@gmail.com*

The article considers the problem of assessing the quality of school textbooks. Using of the authoritative examination of school textbooks is accented. Its results should be taken into account when creating educational publications. The examination results should be binding, not advisory. The article underscores that the current level of expertise allows eliminating mistakes formally without changing anything systematically and allowing publishers to use the usual ways of responding to remarks.

The article analyses the legal aspect of the problem and the opportunities for Ukrainian education, which opens up the improvement of legislation. The attention is focused on the changes proposed by the bill and their role in improving the quality of school textbooks.

The reasons for the emergence of low-quality educational publications are the systematic lack of funds for the schooling sphere and lots of textbooks and competitions that need to be analysed quickly and simultaneously. In addition, teachers lose the chance to fully familiarize themselves with the proposed publications and choose the best option for their students, order the textbooks, get it and teach them according to the program requirements. There is also a problem with the relevance of knowledge in the textbooks. They must be indicated despite some universality for the children studying.

Summarizing our analysis, one can highlight that the Ukrainian lawmakers are trying to respond to the challenges facing the Ukrainian state and education, trying to implement changes in the legislation. Changes that meet the requirements not only for the printing reproduction of the publication but also for the object matter should improve Ukrainian education. Amendments to the Law on Education should facilitate this. The law entrusts the examination of educational literature used in education and determines the types of textbooks.

Keywords: *NUS, textbooks, textbook examination, school textbook, quality of educational literature.*

Стаття надійшла до редакції 30.04.2022.

Received 30.04.2022.